

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 21 października 2024 r.

Poz. 8368

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-III.4131.1.325.2024.5

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 2 października 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, ze zm.)

orzekam

nieważność uchwały nr V/51/2024 Rady Miasta i Gminy Kórnik z dnia 28 sierpnia 2024 r. w sprawie ustanowienia zasady przyznawania, wysokości diet i zwrotu kosztów podróży służbowej dla przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych – sołtysów - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 28 sierpnia 2024 r. Rada Miasta i Gminy Kórnik podjęła uchwałę nr V/51/2024 w sprawie ustanowienia zasady przyznawania, wysokości diet i zwrotu kosztów podróży służbowej dla przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych – sołtysów, dalej: "uchwała".

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 37b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i 721)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 3 września 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Przedmiotową uchwałą Rada Miasta i Gminy Kórnik ustaliła m. in. diety przewodniczącym organów wykonawczych jednostek pomocniczych – sołtysów.

W treści § 1 ust. 4 uchwały wskazano, że: "Dieta ulega obniżeniu w stosunku do kwoty ustalonej w ust. 1 w przypadku: 1) nie podjęcia uchwały zebrania wiejskiego w sprawie Funduszu sołeckiego w terminie do 30 września każdego roku – o 50% do czasu podjęcia kolejnej uchwały, 2) nie przedstawienia sprawozdania z wykonania Funduszu sołeckiego w terminie do 31 marca każdego roku – o 50% do czasu przedłożenia wymaganego sprawozdania".

W ocenie organu nadzoru uchwalona przez Radę Miasta i Gminy Kórnik zasada dotycząca sposobu ustalania diet przewodniczącym organu wykonawczego jednostki pomocniczej gminy została podjęta z istotnym naruszeniem art. 37b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, ze zm.), dalej: "ustawa". W myśl wskazanego przepisu: "Rada gminy może ustanowić zasady, na jakich przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej będzie przysługiwała dieta oraz zwrot kosztów podróży służbowej".

W kontekście ryczałtowego sposobu określenia wysokości diet na podstawie art. 37b ust. 1 ustawy zauważyć należy, że sądy administracyjne przyjmują tożsame stanowisko, jak w odniesieniu do diet dla radnych. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu w uzasadnieniu wyroku z 11 października 2012 r., II SA/Op 387/12, CBOSA, wyjaśnił, że: "Użyty przez ustawodawcę w przepisie art. 37b ust. 1 u.s.g. wyraz

«dieta» należy rozumieć (...) jako zwrot kosztów związanych z pełnieniem funkcji. Jego istota sprowadza się do wyrównywania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem wskazanej funkcji. Skoro więc dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji sołtysa, to osoba pełniąca funkcję sołtysa zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem tej funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą". Mając na względzie tak rozumiane pojęcie "diety", Sąd uznał, że: "Rada gminy, korzystając zatem z normy kompetencyjnej zawartej w przepisie art. 37 ust. 1 u.s.g. winna dokonać określenia zasad, na jakich przysługują przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej diety i zwrot kosztów podróży, a więc określenia tych czynności funkcyjnych sołtysa, za które dieta przysługuje. Zakresem regulacji uchwały winna być objęta m.in. sytuacja, gdy przewodniczący organu wykonawczego przez dłuższy okres czasu nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji".

W uzasadnieniu wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 23 października 2019 r., II SA/Po 555/19, CBOSA, stwierdzono z kolei, że: "Skoro dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji przewodniczącego rady (przypis autora: winno być - przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej), to osoba pełniąca tę funkcję zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą. Zgodzić się zatem należy z poglądem (...), iż zakresem regulacji uchwały podjętej na podstawie delegacji ustawowej zawartej w omawianym przepisie winna być objęta m.in. sytuacja, gdy sołtys, przez dłuższy okres czasu nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji. W przeciwnym razie dieta ustalona w stałej kwocie ma charakter okresowego ryczałtu, który przyjmuje charakter stałego, wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji".

Zdaniem organu nadzoru ustalenie przez radę diety dla przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych gminy w formie miesięcznego ryczałtu (§ 1 ust. 1 uchwały) przy jednoczesnym zastrzeżeniu, że: "dieta ulega obniżeniu w stosunku do kwoty ustalonej w ust. 1 w przypadku: 1) nie podjęcia uchwały zebrania wiejskiego w sprawie Funduszu sołeckiego w terminie do 30 września każdego roku – o 50% do czasu podjęcia kolejnej uchwały, 2) nie przedstawienia sprawozdania z wykonania Funduszu sołeckiego w terminie do 31 marca każdego roku – o 50% do czasu przedłożenia wymaganego sprawozdania" (§ 1 ust. 4 uchwały), stanowi istotne naruszenie art. 37b ust. 1 ustawy

W ocenie organu nadzoru, rada powinna była w przedmiotowej uchwale określić zasady potrącania diety przewodniczącym organu wykonawczego jednostek pomocniczych w przypadku, gdy nie wykonują oni obowiązków wynikających z pełnionej funkcji. Tymczasem zgodnie z § 1 ust. 4 uchwały obniżenie diety przewodniczącym organów wykonawczych jednostek pomocniczych gminy nastąpi wyłącznie w przypadku wystąpienia 2 zdarzeń, tj.: nie podjęcia uchwały zebrania wiejskiego w sprawie Funduszu sołeckiego w terminie do 30 września każdego roku oraz nie przedstawienia sprawozdania z wykonywania Funduszu sołeckiego w terminie do 31 marca każdego roku. Z konstrukcji przyjętych przez radę przepisów wynika zatem, iż nawet w przypadku długotrwałego niewykonywania przez sołtysa obowiązków wynikających z pełnionej funkcji otrzyma pełną dietę. Warunkiem otrzymania pełnej diety będzie jedynie dokonanie czynności określonych w § 1 ust. 4 pkt 1 i 2 uchwały.

W świetle powyższego, zdaniem organu nadzoru, rada w nieprawidłowy sposób zrealizowała upoważnienie zawarte w art. 37b ust. 1 ustawy, co skutkuje koniecznością zakwestionowania legalności uchwały w całości.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują

Rada Miasta i Gminy Kórnik

Burmistrz Miasta i Gminy Kórnik